

ARDOLL YMWELWYR
GWYNEDD
VISITOR LEVY

Cynnig DRAFFT Chwefror 2026

1. Ardoll Ymwelwyr Gwynedd: y cynnig

Mae Cyngor Gwynedd yn ystyried cyflwyno Ardoll Ymwelwyr ar gyfer pob llety gwyliau ac arosiadau dros nos cymwys fel a amlinellir yn neddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 o fewn i ffiniau awdurdod lleol Cyngor Gwynedd o'r 1 Hydref 2027. Bydd hyn ar gyfer pob darparwr llety fydd yn gorfod cofrestru ar gofrestr genedlaethol o ddarparwyr llety.

Bydd yr Ardoll yn cael ei chodi ar gyfradd y person y noson fel a amlinellir yn y ddeddf. Bydd yr Ardoll yn cael ei chasglu gan y darparwr llety. Bydd y cyfraddau cychwynnol fel a amlygir yn y ddeddf:

Math o lety	Cyfradd (y person, y noson)
Maes gwersylla a charafanau a lloffttydd a rennir (fel hosteli a dorm)	£0.75c £0.90c yn cynnwys TAW
Pob math arall o lety gwyliau	£1.30 £1.56 yn cynnwys TAW

Eithriadau

Ni fydd disgwyl talu'r ardoll os ydych yn:

- O dan 18 oed ac yn aros mewn gwersyll neu ystafell a rennir (megis hostel neu dorm);
- Yn aros am fwy na 31 noson mewn un arhosiad; ac
- Mewn llety argyfwng neu dros dro wedi ei drefnu gan gyngor lleol.

Ad-daliadau

Bydd y canlynol yn gymwys i ymgeisio am ad-daliad gan Awdurdod Cyllid Cymru:

- Pobl anabl sy'n talu costau ardoll ychwanegol pan fydd ganddynt ofalwr; a
- Pobl sy'n ffoi o drais yn y cartref.

2. Incwm yr Ardoll

Dull gweithredu

Defnyddiwyd amrywiol o ffynonellau data er mwyn amcangyfrif incwm cychwynnol yr Ardoll i Wynedd. Canolbwyntiwyd ar y ffynonellau canlynol:

- Gwybodaeth a data gan Lywodraeth Cymru, Croeso Cymru
- Asesiadau ac ymchwil gan Lywodraeth Cymru
- Data y Great British Tourism Survey
- Data International Passenger Survey
- Data STEAM ar gyfer Gwynedd

Mae'r awdurdod lleol yn defnyddio data STEAM ar gyfer ei adroddiadau monitro perfformiad. Fodd bynnag, ystyriwyd ei bod yn ddoeth cynnal dadansoddiad pellach i sicrhau bod y data sy'n cael ei ddefnyddio yn briodol wrth bennu lefel gyffredinol yr incwm y byddai'r ardoll yn ei chodi.

Yn benodol ystyriwyd hyn oherwydd:

- Mae'r holl ddata yn parhau i fod yn seiliedig ar wybodaeth sampl ac yn destun gwallau;
- Y gallu i wirio amcangyfrifon gan ddefnyddio dulliau amgen; ac
- Ystyriaeth o'r effaith ar feysydd fel esemptiadau Ardoll.

Dylid nodi, fodd bynnag, fod data STEAM yn ddata a ddefnyddir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru ac yn un o'r mesurau cyffredin o ran twristiaeth sydd ar gael.

Data ac ymchwil

Rhaid amlygu bod y data cenedlaethol yn ogystal a'r data lleol yn agored i'w herio, ac yn seiliedig ar samplau a lluosydd.

Mae STEAM yn broses modelu effaith economaidd twristiaeth sy'n mesur twristiaeth o'r gwaelod i fyny, drwy ei ddefnyddio o ddata ochr gyflenwi leol a pherfformiad twristiaeth a chasglu data arolygon ymwelwyr. Mae STEAM yn gallu darparu allbynnau cadarn ar amrywiaeth o lefelau daearyddol ac, fel y cyfryw, mae wedi'i fabwysiadu i'w ddefnyddio ledled y Deyrnas Unedig a thramor gan fyrdau twristiaeth, awdurdodau lleol, asiantaethau datblygu rhanbarthol, awdurdodau parciau cenedlaethol, a llawer o sefydliadau sector cyhoeddus a phreifat eraill.

Mae STEAM yn meintio effaith economaidd lleol twristiaeth, o ymwelwyr sy'n aros dros nos ac ymwelwyr dydd, trwy ddadansoddi a defnyddio amrywiaeth o fewnbynnau gan gynnwys niferoedd atyniadau ymwelwyr, stoc gwelyau llety i dwristiaid, presenoldeb mewn digwyddiadau, lefelau deiliadaeth, tariffau llety, ffactorau macroeconomaidd, lefelau gwariant ymwelwyr, lefelau defnydd trafndiaeth a lluosyddion economaidd sy'n benodol i dwristiaeth.

Amlyga data STEAM y canlynol o ran gwerth a niferoedd y sector twristiaeth i Wynedd ar gyfer 2024:

- Effaith Economaidd: £1.785bn
- Nifer ymweld: 7.75m
- Nifer dyddiau ymweld: 24.09m
- Cyfanswm cyflogaeth: 17,644

Mae'r ymchwil stoc gwelyau a gynhaliwyd fwyaf diweddar gan Gyngor Gwynedd yn 2019 yn dangos y canlynol gyda chymhariaeth ar gyfer 2011. Dylid nodi y gallai'r ffigyrau yma fod wedi newid yn sylweddol yn sgil Covid19 a sefyllfa costau byw. Bydd trefn gofrestru genedlaethol yn sicrhau bod gwybodaeth gyfredol ar gael yn y dyfodol:

	Nifer 2019	Nifer 2011	% Newid ers 2011
Sefydliadau heb gynnwys AirBnB	3,212	2,807	+14.4%
Sefydliadau AirBnB*	745	-	-
Cyfanswm Sefydliadau	3,957	2,807	+40.9%
		■	
Gwelyau Ymwelwyr heb AirBnB	132,924	125,273	+6.1%
Gwelyau Ymwelwyr AirBnB*	3,661	-	-
Cyfanswm Gwelyau Ymwelwyr	136,585	125,273	+9.0%

Ar sail y nifer presennol o ymwelwyr (nifer y nosweithiau aros), byddai'r dreth ymwelwyr yn codi tua £2.8m, a byddai hyd at £2.5m o hyn yn cael ei gadw gan Gyngor Gwynedd i'w wario yn yr ardal leol (yn unol â'r Ddeddf), gan dybio bod hyd at 10% o'r refeniw yn cael ei ddefnyddio i dalu costau gweithredu Llywodraeth Cymru.

Mae'r dull a nodir i gyfrifo'r swm yma yn caniatáu ar gyfer gostyngiad yn y galw mewn ymateb i'r dreth ymwelwyr – mae'r gostyngiad hwn yn arwain at ostyngiad bach yn y refeniw, ond mae'n parhau rhwng £2.7m a £2.8m i gyd, a rhwng £2.4m a £2.5m unwaith y bydd y cyfraniad at gostau gweithredu Llywodraeth Cymru wedi'i eithrio.

Mewn gwirionedd, gallai'r refeniw a gesglir fod yn uwch na hyn am nifer o resymau:

- Mae hyn yn tybio bod nifer yr ymwelwyr yn sefydlog yn seiliedig ar ddata 2024, a mai'r unig newid yw gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr (neu'r nosweithiau aros) o ganlyniad i'r dreth. Mewn gwirionedd, gallai economi ymwelwyr Gwynedd dyfu (gyda'r dreth neu hebddi). Mae marchnad dwristiaeth Gwynedd wedi bod yn tyfu ers y pandemig Covid, a gallai hyn barhau. Ceir hefyd dystiolaeth o dwf blwyddyn ar ôl blwyddyn mewn twristiaeth mewn lleoliadau sydd wedi cyflwyno treth ymwelwyr (gweler adroddiad Prifysgol Bangor yn yr Ardrowiad Effaith Economaidd).

- Bydd y dreth ymwelwyr yn galluogi Cyngor Gwynedd i fuddsoddi mewn gweithgareddau yn unol â'r Ddeddf, gan gynnwys hyrwyddo a chefnogi twf economaidd cynaliadwy twristiaeth, a darparu, cynnal a gwella seilwaith, cyfleusterau a gwasanaethau i'w defnyddio gan ymwelwyr. Mae'n debygol y bydd y buddsoddiad hwn ei hun yn ysgogi cynnydd yn nifer yr ymwelwyr. I'r gwrthwyneb, gallai fod gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr pe na bai'r buddsoddiad hwn yn cael ei wneud drwy'r dreth ymwelwyr.
- Mae data STEAM yn awgrymu bod economi ymwelwyr bresennol Gwynedd yn sylweddol fwy, a fyddai'n arwain at refeniw uwch.

	Prif Ddadansoddiad Senario craidd (elastigedd o -0.74)	STEAM (elastigedd o -0.74)
Refeniw (heb TAW)	£2.8m <i>£2.5m yn cyfrifo cyfraniad i ACC</i>	£12.4m <i>£11.2m yn cyfrifo cyfraniad i ACC</i>

Cyllideb arfaethedig yr Ardoll yng Ngwynedd 2027/28

Awgrymir y dylid cyfrifo'r gyllideb arfaethedig i Gwynedd ar ffigwr ceidwadol o £2.5m yn y flwyddyn gyntaf y gweithredir yr Ardoll yn lleol, ond rhagwelir y bydd y ffigwr yma yn uwch o ystyried y bylchau yn y data a'r gwahaniaeth enfawr rhwng ffigyrau'r data a ddefnyddiwyd.

3. Cynigion ar gyfer defnyddio incwm yr Ardoll yng Ngwynedd

Mae defnydd o'r Ardoll wedi ei gyfyngu ar gyfer pwrpasau 'rheoli a gwella cyrchfan'.

Yng nghyd-destun Cymru amlygir y meysydd canlynol yn y ddeddf:

- lliniaru'r effaith y mae ymwelwyr yn ei chael;
- cynnal a hybu defnyddio'r Gymraeg;
- hybu a chefnogi twf economaidd cynaliadwy twristiaeth a mathau eraill o deithio;
- darparu, cynnal a gwella seilwaith, cyfleusterau a gwasanaethau sydd i'w defnyddio gan ymwelwyr (pa un a ydynt i'w defnyddio gan bobl leol hefyd ai peidio)."

Mae'r ddeddf yn nodi bod yn rhaid i awdurdodau lleol roi manylion ar ddiwedd blwyddyn ariannol mewn cyhoeddiad sy'n amlygu faint o incwm sydd wedi ei gasglu a sut mae'r incwm hwnnw wedi ei fuddsoddi er mwyn rheoli a gwella cyrchfan.

O ystyried bod Cyngor Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi mabwysiadu Cynllun Strategol Gwynedd ac Eryri 2035 (G+E2035) sy'n adnabod gweledigaeth, egwyddorion ac amcanion clir i gefnogi economi ymweld cynaliadwy yn yr ardal – bwriedir defnyddio'r blaenoriaethau hyn er mwyn blaenoriaethu buddsoddiadau o'r ardoll yng Ngwynedd.

Ein gweledigaeth o fewn y cynllun yw:

"Economi Ymweld er budd a lles pobl, amgylchedd, iaith a diwylliant Gwynedd ac Eryri"

Mae 3 egwyddor wedi eu cytuno er mwyn gwireddu'r weledigaeth:

- Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth
- Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd
- Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd ac Eryri yn fwy nac unrhyw anfanteision

Mae'r tabl isod yn amlinellu ein egwyddorion a'n hamcanion yn G+E2035 ochr yn ochr a'r meysydd neilltuo gan yr Ardoll:

Egwyddor ac Amcan G+E2035	Maes neilltuo penodol yr Ardoll
Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth: Economi ymweld ym mherchnogaeth ein cymunedau gyda phwyslais ar falchder bro	- lliniaru'r effaith y mae ymwelwyr yn ei chael; - cynnal a hybu defnyddio'r Gymraeg; - darparu, cynnal a gwella seilwaith, cyfleusterau a gwasanaethau sydd i'w defnyddio gan ymwelwyr (pa un a ydynt

Economi ymweld sy'n arweinydd byd mewn Treftadaeth, Iaith, Diwylliant ac Awyr Agored	i'w defnyddio gan bobl leol hefyd ai peidio).
Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd - Economi ymweld sy'n parchu ein hamgylchedd naturiol ac adeiledig ac yn ystyried goblygiadau datblygiadau'r economi ymweld a'r ein hamgylchedd heddiw ac i'r dyfodol - Economi ymweld sy'n arweinydd byd mewn datblygiadau ac isadeiledd cynaliadwy a charbon isel ac wrth ymateb i'r argyfwng newid hinsawdd.	- lliniaru'r effaith y mae ymwelwyr yn ei chael; - hybu a chefnogi twf economaidd cynaliadwy twristiaeth a mathau eraill o deithio; - darparu, cynnal a gwella seilwaith, cyfleusterau a gwasanaethau sydd i'w defnyddio gan ymwelwyr (pa un a ydynt i'w defnyddio gan bobl leol hefyd ai peidio).
Sicrhau bod y manteision i gymunedau'r ardal yn fwy nac unrhyw anafanteision - Economi ymweld sy'n sicrhau bod isadeiledd ac adnoddau'n cyfrannu at lesiant y gymuned trwy'r flwyddyn - Economi ymweld sy'n ffynnu er lles pobl a busnesau Gwynedd ac sy'n cynnig cyfleon cyflogaeth o ansawdd i bobl leol trwy'r flwyddyn - Economi ymweld sy'n hyrwyddo perchnogaeth leol, yn cefnogi cadwyni cyflenwi a chynnyrch lleol	- lliniaru'r effaith y mae ymwelwyr yn ei chael; - hybu a chefnogi twf economaidd cynaliadwy twristiaeth a mathau eraill o deithio; - darparu, cynnal a gwella seilwaith, cyfleusterau a gwasanaethau sydd i'w defnyddio gan ymwelwyr (pa un a ydynt i'w defnyddio gan bobl leol hefyd ai peidio).

Mae Cynllun Gweithredu Blynyddol yn cael ei ddatblygu i weithredu'r Cynllun Strategol gan ymateb i holiadur trigolion Gwynedd ar dwristiaeth, holiadur busnes Gwynedd yn ogystal â gwaith cynlluniau Ardal Ni a gweithdai blaenoriaethau gydag aelodau Partneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035.

Yng Ngwynedd fe allai cynlluniau buddsoddi'r ardoll ganolbwyntio ar rai o'r gweithgareddau canlynol sy'n gweithredu ar yr egwyddorion:

Egwyddor ac Amcan G+E2035	Enghreifftiau o weithgaredd posib y gellid eu cyllido trwy'r Ardoll yng Ngwynedd
Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth:	✓ Ymgyrchoedd i hybu diwylliant a'r Gymraeg ✓ Hybu naws am le a Chynnig Cymraeg i fusnesau trwy hyfforddiant

• Economi ymweld ym mherchnogaeth ein cymunedau gyda phwyslais ar falchder bro • Economi ymweld sy'n arweinydd byd mewn Treftadaeth, Iaith, Diwylliant ac Awyr Agored	✓ Prosiectau i warchod treftadaeth ddiwylliannol adeiledig a byw ✓ Cefnogaeth I'r Safle Treftadaeth Byd Tirlun Llechi a'i weithgareddau ✓ Cefnogi gweithgareddau a digwyddiadau diwylliannol ✓ Cefnogi defnydd o'r Gymraeg
Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd • Economi ymweld sy'n parchu ein hamgylchedd naturiol ac adeiledig ac yn ystyried goblygiadau datblygiadau'r economi ymweld a'r ein hamgylchedd heddiw ac i'r dyfodol • Economi ymweld sy'n arweinydd byd mewn datblygiadau ac isadeiledd cynaliadwy a charbon isel ac wrth ymateb i'r argyfwng newid hinsawdd.	✓ Trafnidiaeth gyhoeddus gwell i wasanaethu cymunedau ac unigolion sydd eisiau teithio i waith - bysiau ychwanegol ac yn hwyrach gyda'r nos ✓ Isadeiledd sylfaenol (biniau / casglu sbwriel / toiledau / glendid stryd ayb) ✓ Cynnal llwybrau poblogaidd a chreu rhai newydd. ✓ Gwarchod cynefinoedd e.e. moroedd a dyfroedd ✓ Dehongli pwrpasol ✓ Cefnogaeth i brosiectau cadwraeth amgylcheddol ✓ Ymgyrchoedd a chefnogaeth i gael sector di-blastig ✓ Pwyntiau gwefru ceir ✓ Cynlluniau dwr ymdrochi neu draethau glan.
Sicrhau bod y manteision i gymunedau'r ardal yn fwy nac unrhyw anfanteision • Economi ymweld sy'n sicrhau bod isadeiledd ac adnoddau'n cyfrannu at lesiant y gymuned trwy'r flwyddyn • Economi ymweld sy'n ffynnu er lles pobl a busnesau Gwynedd ac sy'n cynnig cyfleon cyflogaeth o ansawdd i bobl leol trwy'r flwyddyn • Economi ymweld sy'n hyrwyddo perchnogaeth leol, yn cefnogi cadwyni cyflenwi a chynnyrch lleol	✓ Ymgyrchoedd ymweld i ymestyn y tymor, hyrwyddo rhinweddau arbennig yr ardal ac annog parch a diogelwch. ✓ Datblygu pecynnau a theithiau pwrpasol i ymweld a'r ardal a lleihau pwysau ar ardaloedd prysur ✓ Cefnogaeth i e.e. Timau Achub Mynydd a morwrol ✓ Pecynnau grant i gefnogi busnesau, digwyddiadau a chymunedau ✓ Gwella isadeiledd e.e. toiledau, Arosfan, meysydd parcio, gorsafoedd, mynediad at leoliadau ayb ✓ Ymestyn oriau wardeiniaid ✓ Hyrwyddo neu gefnogi ymdrechion twristiaeth adfywiol, h.y. Twristiaeth

	sydd â effaith gadarnhaol ar gymunedau lleol a'r amgylchedd. ✓ Hyfforddiant neu ddatblygu sgiliau neu weithgaredd sy'n gysylltiedig â thwristiaeth. ✓ Datblygu pecyn cynnyrch lleol ✓ Cynlluniau cefnogi twf twristiaeth cynaliadwy. ✓ Darpariaeth gwybodaeth i ymwelwyr.
--	---

4. Sefydlu Fforwm Partneriaeth Ardoll Ymwelwyr yng Ngwynedd

Mae disgwyl i Awdurdodau Lleol sy'n cyflwyno Ardoll yn eu hardal sefydlu Fforwm Partneriaeth Ardoll i drafod materion yn ymwneud a'r Ardoll yn lleol. Yn benodol mae disgwyl i'r Fforwm roi gwybodaeth a chynghor ar sut y dylid blaenoriaethu buddsoddiad o incwm yr Ardoll ar gyfer rheoli a gwella cyrchfan yn yr ardal.

Dylai barn y Fforwm lywio'r broses benderfynu ynghylch buddsoddi incwm yr Ardoll a dylai'r Cyngor ystyried unrhyw wybodaeth neu gynghor a ddarperir gan y Fforwm wrth wneud penderfyniadau.

Rhaid i Awdurdod Lleol gymryd camau rhesymol er mwyn sicrhau bod y Fforwm yn cynnwys cynrychiolwyr

- Sefydliadau sy'n cynrychioli busnesau sy'n gweithio mewn twristiaeth, neu'n gweithredu mewn gweithgareddau cysylltiedig o fewn ardal y prif Gyngor;
- Sefydliadau sy'n hyrwyddo neu'n hwyluso twristiaeth yn ardal y prif Gyngor; a
- Cyrff lleol perthnasol eraill a chynrychiolwyr gyda diddordeb mewn twristiaeth neu lety ymwelwyr yn ardal y prif Gyngor y mae'r cyngor yn teimlo eu bod yn berthnasol.

Aelodaeth arfaethedig Fforwm Partneriaeth Ardoll Ymwelwyr Gwynedd

Eisoed mae Partneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035 wedi ei sefydlu yng Ngwynedd i gefnogi economi ymweld cynaliadwy yn yr ardal. Gan bod y bartneriaeth hon hefyd yn cynnwys Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, bwriedir creu is Grwp o'r bartneriaeth hon er mwyn bod yn Fforwm Partneriaeth Ardoll Ymwelwyr i Wuned. Bydd yr is-grwp yn ymwybodol o flaenoriaethau strategol Gwynedd & Eryri 2035 a'r cynlluniau gweithredu perthnasol.

Aelodau arfaethedig y Fforwm

Cyd-gadeiryddion Gwynedd + Eryri 2035 (x2)

Cynrychiolydd sector mentrau cymunedol

Cynrychiolydd sector twristiaeth

Cynrychiolydd Grwp / Partneriaeth Rheolaeth Cyrcfan Lleol

Cynrychiolydd Cyngor Tref neu Gymuned x3

Cynrychiolydd Rhwydwaith Diwylliant Gwynedd

Cynrychiolydd Partneriaeth Sgiliau Gogledd Cymru

Cynrychiolydd Trafnidiaeth Cymru / Gwynedd

Cynrychiolydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Cynrychiolydd Twristiaeth Gogledd Cymru

Cynrychiolydd Twristiaeth Canolbarth Cymru

Swyddogion Cyngor Gwynedd (x2)

Arweinydd Cyngor Gwynedd

Aelod Cabinet Economi a Chymuned Cyngor Gwynedd

Sylwebydd: Croeso Cymru + Awdurdod Cyllid Cymru

Mae'r Canllawiau gan Lywodraeth Cymru yn nodi y dylai'r Fforwm weithredu fel platfform i hyrwyddo trafodaethau cydweithredol ac i ddarparu mewn-welediad defnyddiol ac argymhellion ar y ffordd orau o ddefnyddio'r incwm a greir gan yr Ardoll. Bydd y dull yma o weithredu yn sicrhau defnydd tryloyw a theg o adnoddau, gan adlewyrchu anghenion a blaenoriaethau'r sector twristiaeth a chymunedau lleol.

Bydd angen sicrhau trefniadau effeithlon a thryloyw o ran llywodraethu ac er mwyn datgan diddordebau mewn unrhyw argymhellion a wneir gan y Fforwm.

Bydd penderfyniadau terfynol ar ddefnyddio incwm yr Ardoll yn gyfrifoldeb i aelodau etholedig Cyngor Gwynedd.

5. Cylch Gorchwyl y Fforwm Partneriaeth Ardoll

Bydd Fforwm Partneriaeth Ardoll Gwynedd yn is-grwp o Bartneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035 (G&E2035), Partneriaeth Economi Ymweld Cynaliadwy yr ardal.

Bydd y Fforwm yn cyfarfod i:

- Weithredu fel llwyfan i drafodaethau cydweithredol ynghylch yr Ardoll
- Darparu mewnwleidiad i weithrediad yr Ardoll yng Ngwynedd
- Adnabod blaenoriaethau o Gynllun Gweithredu G&E2035 i argymhell eu cyllido a'u gwireddu trwy incwm yr Ardoll
- Adnabod unrhyw gynlluniau neu flaenoriaethau eraill i'w hargymhell i'w gweithredu trwy incwm yr Ardoll
- Monitro gweithrediad yr Ardoll yng Ngwynedd a derbyn adroddiadau ar fuddsoddiadau a wneir trwy'r Ardoll
- Adolygu'r Adroddiad Monitro blynyddol ar yr Ardoll ac argymhell ei chyhoeddi
- Darparu barn ar raglen gyfathrebu'r Ardoll yng Ngwynedd
- Goruchwyllo Cylch Gorchwyl ac Aelodaeth y Fforwm Partneriaeth

Bydd disgwyl i'r Fforwm ystyried gweledigaeth, egwyddorion a chynllun gweithredu Gwynedd ac Eryri 2035 wrth wneud argymhellion ar gyfer buddsoddi incwm yr ardoll ymwelwyr yng Ngwynedd:

"Economi Ymweld er budd a lles pobl, amgylchedd, iaith a diwylliant Gwynedd ac Eryri"

Egwyddorion:

1. Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth
2. Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd
3. Sicrhau bod cymunedau Gwynedd ac Eryri'n cael mwy o fantais nac anfantais

Amllder Cyfarfodydd

Cynhelir cyfarfodydd 2 waith y flwyddyn – i'w adolygu fel yr angen.
Gellir cynnal grwpiau tasg a gorffen neu thematig fel yr angen.

Cadeirio

Bydd y cyfarfodydd yn cael eu cyd-gadeirio gan gyd-gadeiryddion Partneriaeth G&E2035

Ysgrifenyddiaeth a Gweithredu

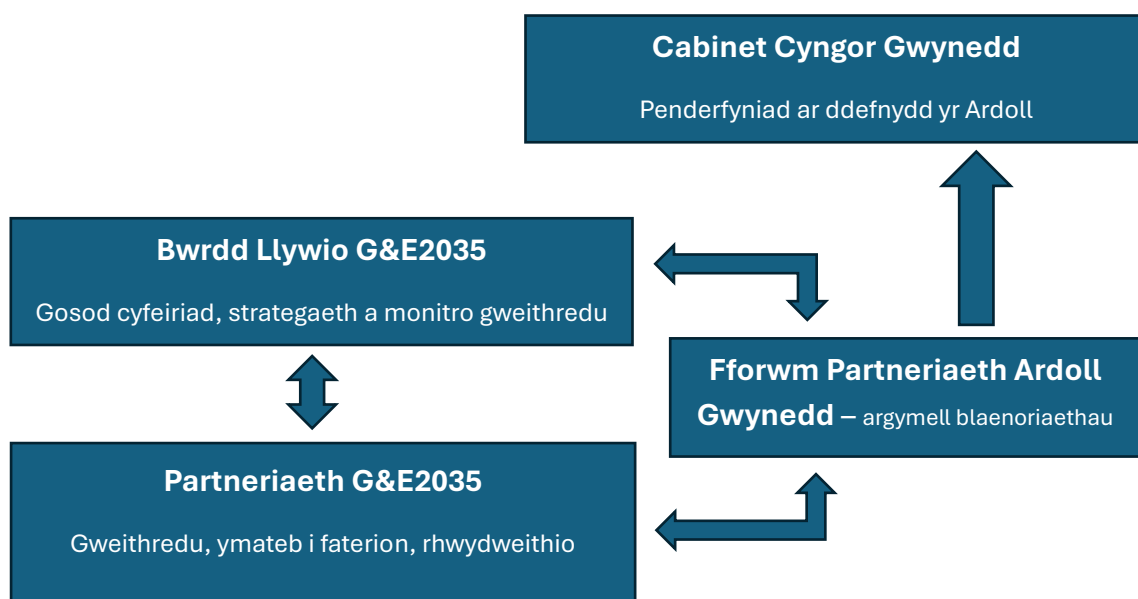
Bydd ysgrifenyddiaeth y Fforwm Partneriaeth yn cael ei ddarparu gan Wasanaeth Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau Cyngor Gwynedd.

Lle'n ymarferol bosib, bydd rhaglen a phapurau cyfarfodydd yn cael eu cylchredeg at aelodau 7 diwrnod cyn cyfarfod.

Lle'n ymarferol bosib, bydd Pwyntiau Gweithredu cryno'n cael eu cylchredeg at aelodau o fewn 7 diwrnod i gynnal cyfarfod.

Strwythur cyd-weithio

Isod amlinellir y strwythur gweithredu a phenderfynu arfaethedig:

Bydd penderfyniadau terfynol ar brosiectau i'w cyllido trwy'r Ardoll yn cael eu gwneud gan Aelodau Cabinet Cyngor Gwynedd wrth ystyried argymhellion y Fforwm Partneriaeth.

6. Adroddiadau Blynyddol

Mae disgwyl i Awdurdodau Lleol gyhoeddi adroddiad ym mhob blwyddyn ariannol y mae wedi derbyn incwm yr Ardoll. Mae'n rhaid i'r adroddiad blynyddol:

- Nodi sut mae incwm o'r Ardoll wedi ei glustnodi;
- Nodi cyfanswm yr incwm sydd wedi ei gasglu trwy'r Ardoll ac wedi ei dderbyn gan yr Awdurdod Lleol;
- Nodi'r refeniw net sydd wedi ei dderbyn ar ôl i gostau gael eu hystyried;
- Darparu manylion am sut mae incwm y flwyddyn dan sylw wedi eu buddsoddi ar gyfer rheoli a gwella cyrchfan;
- Darparu asesiad o effaith y prosiectau hynny ar fusnesau a chymunedau;
- Gellid ystyried cynnwys manylion ar sut y bwriedir buddsoddi arian yn y dyfodol – yn enwedig mewn achosion lle mae incwm yn cael ei gario drosodd i flwyddyn ariannol arall.

Disgwylir i adroddiad blynyddol gael ei gyhoeddi mor fuan a phosib ar ôl 30 Mehefin yn dilyn blwyddyn ariannol ar wefan yr Awdurdod Lleol.

Monitro a gwerthuso

Unwaith y bydd Ardoll yn weithredol mewn ardal, bydd angen i Awdurdod Lleol asesu effaith yr Ardoll ar eu hardal er mwyn sicrhau nad oes sgil-ffeithiau andwyol neu negyddol. Mae'r Canllawiau yn nodi y gall Awdurdodau Lleol fonitro effaith trwy nifer o ddulliau gan gynnwys:

- Dadansoddiad cost-budd y prosiectau, rhaglenni neu weithgareddau a gyllidir trwy'r Ardoll.
- Arolygon, cyfweiliadau ac ymgysylltiad gyda rhanddeiliaid (e.e. Adborth o'r Fforwm Partneriaeth).
- Dadansoddiad tueddiadau, ystyried niferoedd a llif ymwelwyr.
- Dadansoddiad tueddiadau o ddarpariaeth llety ymwelwyr yn yr ardal.

Bydd angen ystyried dangosyddion ar lefel leol ar gyfer penderfyniadau buddsoddi'r Ardoll. Gall rhain gyd-fynd â dangosyddion sydd wedi eu hadnabod ac sy'n cael eu datblygu ar gyfer Cynllun G&E2035:

GE01	% o drigolion y sir a holwyd yn dweud bod twristiaeth yn eu hardal yn cael canlyniad cadarnhaol
GE02	% o drigolion y Sir a holwyd yn credu bod twristiaeth yn cael dylanwad cadarnhaol ar y Gymraeg a diwylliant Cymru
GE03	% o fusnesau a mentrau economi ymweld sydd wedi cael achrediad Pencampwr Twristiaeth Cynaliadwy GaE2035
GE04	Nifer yr unigolion wedi cofrestru ar gynllun Llysgennad Gwynedd a Eryri

GE05	% o drigolion y Sir a holwyd yn deud bod twristiaeth yn cael dylanwad negyddol ar yr amgylchedd a byd natur
GE06	Nifer yn defnyddio'r gwasanaeth Sherpa (ceisio adnabod mesuryddion trafndiaeth ac amgylchedd pellach)
GE07	Gwariant ymwelwyr dros nos
GE08	Gwariant ymwelwyr dydd
GE09	Nifer yn cael eu cyflogi oddi fewn i'r sector twristiaeth

Bydd hefyd angen monitro:

- Cyfanswm niferoedd ymwelwyr sy'n aros dros nos
- Cyfraddau defnydd gwestai

Gallai dangosyddion ar gyfer buddsoddiadau o incwm yr Ardoll yng Ngwynedd amrywio ar sail y blaenoriaethau fydd yn cael eu cefnogi, ond gallai gynnwys er enghraifft:

- Nifer prosiectau i gefnogi economi ymweld cynaliadwy (diwylliant / iaith / amgylchedd / twristiaeth adfywio)
- Nifer grantiau cefnogi economi ymweld cynaliadwy a ddyrannir
- Cyfanswm buddsoddiad £ a ddenir trwy brosiectau a ariannir trwy'r Ardoll
- Nifer yr ymgyrchoedd sy'n hyrwyddo egwyddorion G&E2035 a gefnogir
- Cyrhaeddiad yr ymgyrchoedd a gefnogir
- Gwariant ychwanegol yn sgil ymgyrchoedd a gefnogir
- Bodlonrwydd ymwelwyr â Gwynedd
- Km o lwybrau a grëir neu sy'n cael eu gwella
- Nifer oriau agor ychwanegol toiledau cyhoeddus
- Nifer y gwasanaethau bws ychwanegol a grëir
- Nifer yn mynychu digwyddiadau a hyfforddiant a gynhelir trwy incwm yr Ardoll
- ayb

7. Proses Ymgynghori

Mae disgwyl i Awdurdod Lleol ymgymryd â phroses ymgynghori ar sail egwyddorion ymgynghori cyhoeddus "Gunning" cyn cyflwyno rhybydd o 12 mis.

Dylai'r ymgynghoriad nodi'r achos dros gyflwyno ardoll gan amlinellu'r manteision posibl a chynnig awgrymiadau ar sut y gellid buddsoddi'r ardoll er budd yr ardal leol, busnesau, trigolion ac ymwelwyr. Mae'r canllawiau yn nodi bod:

- Rhaid i'r ymgynghoriad fod mewn cyfnod ffurfiannol;
- Digon o wybodaeth yn cael ei ddarparu i ganiatáu ystyriaeth ac ymateb ddeallus;
- Amser digonol yn cael eil roi ar gyfer ystyriaeth ac ymateb;
- Rhaid i'r corff sy'n gwneud penderfyniadau gymryd i ystyriaeth yn gydwytbodol yr ymatebion o'r ymgynghoriad.

Rhaid i'r deunyddiau ymgynghori fod yn glir ac hygyrch, dylai amserlenni fod yn realistig a dylai adborth gael ei ystyried yn wirioneddol wrth lunio'r polisi terfynol. Dylai Awdurdod Lleol wedyn ymgynghori gyda chymunedau ynghylch ei gynigion er mwyn ystyried yr ymatebion wrth wneud penderfyniad ar fabwysiadu'r Ardoll.

Y ddogfen hon ydi Cynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd.

Yr ymgynghorai

Mae'r Canllawiau yn nodi'r canlynol fel ymgynghorai gorfodol y dylid eu cynnwys:

- **Pobl leol**, h.y. pobl sy'n byw, gweithio neu astudio yn ardal yr Awdurdod Lleol.
- **Cynghorau cymuned** yn ardal yr Awdurdod Lleol.
- **Bwrdd gwasanaethau cyhoeddus** (yn ôl ystyr Rhan 4 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ar gyfer ardal yr Awdurdod Lleol).
- **Y prif gyngor ar gyfer ardal sy'n ffinio ag ardal y cyngor sy'n ymgynghori**, h.y. cynghorau cyfagos, fel eu bod yn ymwybodol o'r cynlluniau. Efallai y bydd yr awdurdodau hefyd yn dymuno ystyried a oes unrhyw gyfleoedd ar gyfer cydweithio. Yn achos Gwynedd mae hyn yn cynnwys Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych a Phowys.
- **Awdurdod Parc Cenedlaethol** ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn ardal yr Awdurdod Lleol
- **Pwyllgor ar y cyd corfforaethol** sy'n cynnwys fel aelod o leiaf un aelod gweithredol uwch o'r prif gyngor.
- **Sefydliadau sy'n cynrychioli busnesau sy'n gweithio ym maes twristiaeth**, neu sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n gysylltiedig â thwristiaeth, yn ardal y prif gyngor; a/neu'n hyrwyddo neu'n hwyluso twristiaeth yn ardal y cyngor.
- **Lle mae'r cynnig i gyflwyno'r ardoll**, dylai'r ymgynghoriad gynnwys pob person a nodir yn yr adroddiad yn rhinwedd adran 47(5)(c) o'r Ddeddf (sy'n cyfeirio at

aelodaeth arfaethedig y fforwm partneriaeth ardoll ymwelwyr) nad yw fel arall yn ymgynghorydd gorfodol.

Fframwaith ymgynghori

Yn achos Gwynedd byddai'r cyfnod ymgynghori yn cael ei gynnal dros 10 wythnos rhwng Mai a Gorffennaf 2026 ac yn cynnwys:

- Holiadur arlein ar gyfer busnesau, trigolion ac ymwelwyr
- Grwpiau ffocws gyda chynrychiolwyr busnes a chymunedol wedi eu gwahodd i drafod
- Cyfweiliadau un i un
- Digwyddiadau arbennig (un ym mhob un o 3 ardal Gwynedd ac un arlein)
- Sesiynau pop-up a galw mewn o fewn y 3 ardal o Wynedd
- Cyfarfodydd Partneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035

Bydd canlyniadau'r ymgynghoriad yn ystyriaeth ar gyfer yr asesiadau ardrawiad terfynol yn ogystal â bod yn ystyriaeth i benderfyniad y Cyngor ar fabwysiadu'r Ardoll a'i peidio.

Cynllun Cyfathrebu ac Ymgysylltu

Bwriedir sefydlu Cynllun Cyfathrebu ac Ymgysylltu er mwyn creu trefniadau ffurfiol yn fewnol i'r Cyngor a gyda phartneriaid i gyfathrebu ac ymgysylltu ar ddatblygiad y drefn gofrestru llety dros nos a'r Ardoll o fewn i Wynedd.

Disgwylir y bydd Llywodraeth Cymru ac ACC yn darparu canllawiau statudol maes o law ond, mae drafft ar gael sydd yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd fel canllaw.

8. Asesiadau Effaith Lleol

Effaith Economaidd

Gall cyflwyno Ardoll Ymwelwyr gael tair effaith sy'n gwrthdaro ar yr economi leol:

- Gall y prosiectau a'r rhaglenni a fuddsoddwyd ynddynt gefnogi twf yr economi ymwelwyr;
- Mae cyflwyno Ardoll â'r potensial i leihau'r galw am lety; ac
- Mae costau gweinyddu'r Ardoll yn cael effaith negyddol ar y sector twristiaeth.

Y nod cyffredinol ddylai fod sicrhau bod manteision y cynllun yn gorbwyso'r effeithiau negyddol. Mae hyn yn awgrymu:

- Dylai gwariant ganolbwyntio ar y meysydd hynny sy'n cynyddu twristiaeth;
- Dylid gosod lefel yr Ardoll, i sicrhau bod effeithiau ar y galw yn fach; ac
- Mae costau gweinyddol yn cael eu lleihau.

Ar y pwynt cyntaf, mae hefyd yn bwysig sicrhau bod yr Ardoll yn cyflawni ychwanegolrwydd o ran gwariant.

Pwysigrwydd yr economi ymweld i economi Gwynedd

Mae'r sector economi ymweld yn bwysig i economi Gwynedd.

Mae Gwynedd ac Eryri yn gartref i atyniadau naturiol a threftadol eiconig gan gynnwys Yr Wyddfa, Parc Cenedlaethol, Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Llŷn, un o rannau hiraf Llwybr Arfordir Cymru, traethau a marinas baner las, coedwig fwyaf Gogledd Cymru, dros 100 o lynnoedd, Safleoedd Treftadaeth y Byd ynghyd a Biosffer Dyfi.

Mae 17 Gwarchodfa Natur Genedlaethol yn Eryri; mwy nag mewn unrhyw barc cenedlaethol arall yng Nghymru; a 56 Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig. Mae'r bioamrywiaeth aruthrol yn adlewyrchu amrywiaeth y dirwedd, y ddaear, yr hinsawdd a'r dulliau rheoli tir. Mae cyfoeth planhigion ac anifeiliaid yn sylfaenol i hanes, diwylliant, iaith, economi a lles parhaus yr holl bobl sy'n byw yn yr ardal ac yn ymweld â hi.

Yma ceir nifer o fusnesau, atyniadau a chynhyrchwyr bwyd a diod o'r safon uchaf sydd wedi buddsoddi'n helaeth dros y ddegawd ddiwethaf gan ddarparu profiadau unigryw i drigolion ac ymwelwyr. Dau o sectorau twristiaeth cryfaf y sir yw'r sectorau awyr agored a threftadaeth.

Mae'r ardal yn gadarnle i'r Gymraeg, gyda thros 69% o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg yn rhugl yn ôl cyfrifiad 2011.

Ers canrifoedd mae'r ardal wedi denu ymwelwyr sydd wedi eu cyfareddu gan ein hamgylchedd naturiol ac adeiledig a'n chymunedau. Heddiw, mae angen adolygu ein blaenoriaethau ar gyfer yr economi ymweld yn y dyfodol, gweithio'n wahanol a chreu cynllun newydd.

Mae gan yr economi ymweld gyfraniad pwysig i'w wneud i economi a chymunedau Gwynedd ac Eryri - mae angen i'r cyfraniad hwnnw fod yn gytbwys ac yn gynaliadwy er mwyn diogelu ein cymunedau, ein hamgylchedd, iaith a diwylliant ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae data ac ymchwil yn amlygu'r angen i gael cydbwysedd gwell yn yr economi ymweld ac o fewn yr economi'n gyffredinol yn ardal Gwynedd a Pharc Cenedlaethol Eryri.

Fel rhan o'r gwaith o ddatblygu Cynnig Ardoll Gwynedd, comisiynwyd Asesiad Ardrawiad Economaidd i asesu beth fyddai'r effaith o gyflwyno Ardoll yn lleol.

O ran maint y sector yng Ngwynedd, mae dadansoddiad Llywodraeth Cymru yn defnyddio Arolwg Twristiaeth Prydain Fawr (GBTS) a'r Arolwg Teithwyr Rhyngwladol (IPS) ar gyfer y cyfnod 2022 i 2024 – dyma hefyd y canllawiau a ddarparwyd i awdurdodau lleol.

Mae hyn yn arwain at gyfartaledd o 0.87 miliwn o ymweliadau, gyda 3.6 miliwn o nosweithiau gwely, gan gefnogi £250 miliwn o wariant. Dylid nodi bod hyn yn cynnwys pob taith, gan gynnwys y rhai sy'n aros mewn llety nad yw'n dod o dan yr ardoll (er enghraifft, aros gyda ffrindiau a theulu).

Dylid nodi bod y set ddata hon wedi dangos gostyngiad yn nifer y nosweithiau gwely a'r gwariant o'i chymharu â chyfartaleddau cyn-Covid (2017–2019) a'r data a ddefnyddiwyd yn Nogfen Ymgynghori Llywodraeth Cymru. Gallai'r gostyngiad hwn fod yn rhannol oherwydd newid yn y fethodoleg casglu data, ond mae hefyd yn deillio o ostyngiad gwirioneddol mewn twristiaeth yng Ngwynedd

Fodd bynnag, nid yw defnyddio cyfartaledd 2022–24 yn ystyried y twf mwy diweddar (na'r twf posibl yn y dyfodol) yn nifer y nosweithiau gwely a'r gwariant. Felly, cynhwysir prawf sensitifrwydd gan ddefnyddio data nosweithiau gwely a gwariant 2024.

Cynhwysir prawf sensitifrwydd hefyd sy'n defnyddio data STEAM, sydd â niferoedd ymwelwyr a lefelau gwariant llawer uwch – mae hyn yn debygol o oramcangyfrif effaith yr ardoll, ond fe'i cynhwysir er cyflawnrwydd, ac oherwydd y nodir y gallai natur wledig Gwynedd olygu bod y GBTS a'r IPS yn tanamcangyfrif niferoedd yr ymwelwyr.

Rhaid nodi bod ansawdd a dibynadwyedd y data sydd ar gael ar lefel genedlaethol heb sôn am lefel Gwynedd er mwyn asesu effaith cyflwyno Ardoll yn hynod o heriol ac wedi ei gyfyngu gan nad yw'n bodoli mewn llawer o achosion.

Ers nifer o flynyddoedd mae'r Cyngor wedi ystyried sut allai ymwelwyr wneud cyfraniad i gefnogi economi ymweld cynaliadwy yn y Sir – gan gynnwys y prosiect Elwa o Dwristiaeth a gyfeiriwyd ato yn flaenorol. O'r holl opsiynau posib a ystyriwyd bryd hynny – o rodd gwirfoddol gan ymwelwyr, sefydlu Ardal Gwella Busnes Twristiaeth i sefydlu Ardoll Ymwelwyr – yr Ardoll oedd yn amlygu ei hun fel y dull mwyaf effeithiol o sicrhau incwm i gefnogi economi ymweld cynaliadwy yn yr ardal gan y tybiwyd bryd hynny y gallai godi hyd at £9m o incwm ychwanegol y flwyddyn (ar sail data ymwelwyr STEAM 2017 (Scarborough Tourism Economic Assessment Monitor)).

Fel cyd-destun lleol, mae data STEAM Gwynedd (sydd hefyd efo rhybuddion / cafeatau ac yn fodel rhyngwladol i asesu tueddiadau o ran nifer ymweld a chyfraniad economaidd) yn amlygu'r canlynol ar gyfer 2024:

Effaith Economaidd: £1.785bn

Nifer ymweld: 7.75m

Nifer dyddiau ymweld: 24.09m

Cyfanswm cyflogaeth: 17,644

Wrth ystyried yr ymchwil sydd wedi ei wneud gan Lywodraeth Cymru wrth ddatblygu'r bil, yn ogystal â gwaith ymchwil blaenorol a'r canllawiau drafft sydd wedi eu derbyn gan y Llywodraeth, mae'r Adran Economi a Chymuned yn cyd-weithio gyda Chyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ac wedi comisiynu cwmni Quod i asesu ardrawiad economaidd cyflwyno Ardoll yn ein hardaloedd. Mae'r canlyniadau yn derbyn barn a mewnbwn gan Ysgol Fusnes Prifysgol Bangor i fodelau o weithredu lefi mewn Cyrchfannau rhyngwladol ar effaith economaidd ar y cymunedau hynny

Mae'r asesiad ardrawiad a gomisiynwyd ar y cyd yn dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru ac yn defnyddio modelau tebyg a ddefnyddiwyd gan y Llywodraeth wrth ddatblygu asesiadau effaith cenedlaethol. Mae'r data a ddefnyddir wedi ei sylfaenu ar ffigyrau'r Arolwg Teithwyr Rhyngwladol (International Passenger Survey) a Arolwg Twristiaeth Prydain Fawr (Great British Tourism Survey) ar gyfer y blynyddoedd 2022-2024. Mae ystyriaeth hefyd yn cael ei roi i data STEAM fel rhan o'r asesiad.

Mae'r gwaith ymchwil yma yn canolbwyntio ar:

- Yr ymchwil a'r astudiaethau baratowyd gan Lywodraeth Cymru yn eu hasesiad
- Adolygiad o unrhyw astudiaethau eraill sy'n bodoli
- Asesiad ardrawiad ar lefel Gwynedd – ond gyda llawer o amodau a chafeatau.
- Croes-gyfeirio yn ôl i waith y Llywodraeth
- Casgliad ar yr ardrawiad posib.
- Adolygu'r asesiad ardrawiad drafft yn sgil y broses ymgynghori

Mae'r asesiad ardrawiad effaith economaidd yn dod i'r casgliad y byddai effeithiau'r ardoll yn gymharol fach ar Wynedd. Nodir y canlynol:

Mae'r sylfaen dystiolaeth ar effaith economaidd ardollau ymwelwyr yn gymharol gyfyngedig, oherwydd diffyg tystiolaeth berthnasol o effaith ardollau ymwelwyr o fannau eraill, ynghyd â bylchau ac ansicrwydd yn y data. O ganlyniad, mae'r asesiad cenedlaethol yn cynnwys nifer sylweddol o amodau (caveats) ac yn dibynnu ar ystodau eang o amcangyfrifon. Mae asesiad ar lefel leol yn wynebu heriau pellach, o ganlyniad i fylchau data mwy amlwg a sylfaen dystiolaeth hyd yn oed yn llai datblygedig ar effaith ardollau ymwelwyr ar lefel leol (o'i gymharu â'r lefel genedlaethol).

Y prif amodau / cafeatau sy'n berthnasol i'r asesiad ar lefel leol yw:

- Mae ansicrwydd sylweddol ynghylch elastigedd y galw. Er bod hyn eisoes yn wir ar lefel Cymru gyfan, mae'r ansicrwydd hyd yn oed yn fwy amlwg pan gaiff ei gymhwyso ar lefel Gwynedd.*
- Ceir gwahanol ffynonellau data ar gyfer amcangyfrif maint presennol economi ymwelwyr Gwynedd. Mae'r prif ddadansoddiad yn defnyddio'r Arolwg Teithwyr Rhyngwladol (International Passenger Survey – IPS) a'r Arolwg Twristiaeth Prydain Fawr (Great British Tourism Survey – GBTS), yn unol ag asesiad Llywodraeth Cymru a'r canllawiau a ddarperir i awdurdodau lleol. Mae data STEAM yn dangos economi ymwelwyr sylweddol fwy; nodir goblygiadau hyn yn yr adroddiad.*
- Ar lefel genedlaethol, gellir disgwyl yn rhesymol y bydd y rhan fwyaf o wariant ymwelwyr yn cael ei gadw o fewn Cymru. Nid yw hyn o reidrwydd yn wir ar lefel ardal lai; er enghraifft, gall rhywfaint o wariant gan ymwelwyr â Gwynedd ddigwydd yng Nghonwy neu Ynys Môn (ac i'r gwrthwyneb).*
- Yn yr un modd, mae'n debygol y bydd lefel uwch o ollyngiad (leakage) yn gysylltiedig â gwariant a ariennir drwy'r ardoll, gan y gall rhai busnesau sy'n elwa ar gontractau a ariennir drwy'r ardoll fod wedi'u lleoli y tu allan i Wynedd.*
- Mae'r asesiad ar lefel genedlaethol (o reidrwydd) yn tybio y bydd yr ardoll yn cael ei gyflwyno ledled Cymru. Ar lefel Gwynedd, bydd yr effeithiau'n wahanol yn dibynnu a yw un awdurdod lleol yn unig yn cyflwyno'r ardoll, neu a yw awdurdodau cyfagos hefyd yn ei gweithredu.*

Felly, mae'r asesiad ar lefel Gwynedd wedi'i amodi'n briodol, a dylid ei ddarllen yng nghyd-destun y bylchau yn y data a'r sylfaen dystiolaeth gymharol gyfyngedig, yn enwedig ar lefel leol.

Serch hynny, rydym yn hyderus y bydd yr effaith ar Wynedd yn gymharol fach, o ran cyflogaeth a Gwerth Ychwanegol Gros (GVA). Rydym wedi mabwysiadu dull sy'n fras debyg i ddadansoddiad Llywodraeth Cymru er mwyn pennu'r "pen-terfynau" (bookends) ar gyfer yr ystod debygol o'r effeithiau hyn.

O fewn y prif ddadansoddiad hwn, mae'r rhagdybiaethau a wneir yn gyffredinol yn rhai ceidwadol o ran asesu'r effaith ar yr economi (h.y. maent yn tueddu i oramcangyfrif yr effaith negyddol bosibl). Er enghraifft, mae'n cael ei dybio bod Gwynedd yn colli'r holl wariant ymwelwyr, pan fyddai rhywfaint o'r gwariant hwnnw, mewn gwirionedd, wedi digwydd y tu allan i Wynedd (er enghraifft, pan fydd ymwelwyr sy'n aros yng Ngwynedd yn gwario arian mewn awdurdodau lleol eraill ar deithiau dydd). Mae hefyd yn cael ei dybio bod rhywfaint o ollyngiad o weithgarwch economaidd y tu allan i Wynedd o ganlyniad i wariant yr ardoll, tra'n tybio ar yr un pryd nad yw busnesau Gwynedd yn elwa ar gontractau sy'n deillio o wariant ardollau ymwelwyr mewn awdurdodau lleol eraill.

Yn yr un modd, mae'r dadansoddiad yn tybio nad oes twf yn economi'r ymwelwyr ac yn caniatáu ar gyfer gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr o ganlyniad i gyflwyno'r ardoll. Yn ymarferol, pe bai economi'r ymwelwyr yn tyfu, byddai'r cyllid a godir drwy'r ardoll yn cynyddu, a gallai gwariant yr ardoll ei hun ysgogi twristiaeth uwch drwy well profiad i ymwelwyr. Byddai hyn yn helpu i gynnal a gwella cystadleurwydd Gwynedd fel cyrchfan dwristiaeth. Ceir tystiolaeth o dwf blwyddyn ar ôl blwyddyn mewn ymwelwyr mewn lleoliadau eraill lle mae ardollau ymwelwyr wedi'u cyflwyno.

Byddai unrhyw dwf yn economi'r ymwelwyr hefyd yn gwrthbwyso unrhyw golledion i'r economi (o ran swyddi a GVA) sy'n deillio o ymwelwyr nad ydynt yn dod o ganlyniad i'r ardoll, a byddai hefyd yn cynyddu'r refeniw a godir drwy'r ardoll.

Serch hynny, ar sail y dull hwn, amcangyfrifir bod effeithiau'r ardoll yn gymharol fach. Hyd yn oed gyda'r rhagdybiaethau ceidwadol hyn (h.y. rhagdybiaethau a allai oramcangyfrif unrhyw effaith negyddol), amcangyfrifir y gallai'r ardoll arwain at:

Newid mewn cyflogaeth rhwng -50 a +21 o swyddi – sy'n cyfateb i golled o tua -0.1% neu gynnydd o tua 0.04% o gyflogaeth yng Ngwynedd.

Newid mewn GVA blyneddol rhwng -£2.7m a +£0.4m y flwyddyn – sy'n gyfwerth â cholled o tua -0.1% neu gynnydd o lai na 0.01% o economi Gwynedd.

Refeniw blyneddol o rhwng £2.4m a £2.8m.

Mae'r ystod hon, sy'n amrywio o effaith negyddol gymharol fach i effaith gadarnhaol gymharol fach, yn adlewyrchu canfyddiadau Asesiad Llywodraeth Cymru, a ddaeth hefyd i'r casgliad bod yr effaith ar raddfa genedlaethol yn debygol o fod rhwng effaith negyddol fach ac effaith gadarnhaol fach.

Mae data STEAM yn amcangyfrif bod economi dwristiaeth bresennol Gwynedd yn sylweddol fwy na'r hyn a nodir gan yr IPS a'r GBTS; pe bai data STEAM yn cael ei ddefnyddio, byddai effeithiau'r ardoll tua 4 i 5 gwaith yn fwy. Mae hyn yn tanlinellu'r ansicrwydd yn y data, ac felly'r ansicrwydd cynhenid wrth ragfynegi effaith yr ardoll.

9. Asesiad Effaith Cydraddoldeb a Iaith

Comisiynwyd cwmni Quod i'n cynghori ar yr effeithiau posib ar grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig.

Mae'r tabl isod yn crynhoi canfyddiadau'r asesiad effaith cydraddoldeb yn erbyn nodweddion gwarchodedig:

Nodwedd warchodedig	Effeithiau posibl	Lliniaru posibl lle bo'r angen
Oedran	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Oedran unwaith y bydd mesurau lliniaru (gan gynnwys yr eithriad dan 18 oed ar gyfer llety terfyn is) yn cael eu hystyried. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC. Mae effeithiau posibl yn gysylltiedig â chyfran uwch o ymwelwyr hŷn â Gwynedd, a gweithlu ifanc, ond mae unrhyw effeithiau'r ardoll yn debygol o fod yn fach – a byddant i ryw raddau yn cael eu gwrthbwysu gan wariant yr ardoll.	Mae pobl dan 18 oed wedi'u heithrio o'r ardoll ar gyfer arosiadau â chyfradd is. Defnydd o'r ardoll yn y dyfodol
Anabledd	Nododd EQIA LIC y gellid ei ddehongli fel gwahaniaethu anuniongyrchol i godi ardoll ymwelwyr ar ofalwyr sy'n teithio â pherson anabl sydd angen gofal fel rhan o'u hymweliad ond bod yr opsiwn (heb gynnwys eithriad) yn ymateb cymesur. Unwaith y bydd mesur lliniaru (gan gynnwys ad-daliad ar gyfer person sy'n derbyn budd-dal anabledd) wedi'i gynnwys, ni nodwyd unrhyw effeithiau eraill ac ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Mecanwaith ad-dalu ar gyfer pobl sy'n derbyn budd-dal anabledd sydd yn teithio gyda pherson sy'n darparu gofal, cefnogaeth neu gymorth. Defnydd o'r ardoll yn y dyfodol

Nodwedd warchodedig	Effeithiau posibl	Lliniaru posibl lle bo'r angen
Ailbennu rhywedd	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran ailbennu rhywedd. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Mae arosiadau mewn ysbytai preifat wedi'u heithrio rhag ardoll.
Priodas a phartneriaeth sifil	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Priodas a Phartneriaeth Sifil. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Ni nodwyd unrhyw effeithiau posibl
Beichiogrwyd a mamolaeth	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Beichiogrwyd a Mamolaeth. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Ni nodwyd unrhyw effeithiau posibl
Hil	Mae ymwelwyr i Wynedd a gweithwyr yn y sector dosbarthu, gwestai a bwyta yn fwy tebygol o fod yn wyn, na'r cyfartaledd ledled Cymru. Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Hil. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Mae safleoedd Sipsiwn, Roma a Theithwyr a ddarperir gan awdurdod lleol neu landlord cymdeithasol cofrestredig wedi'u heithrio rhag ardoll. Mae eithriadau / ad-daliadau ar gael i grwpiau sy'n agored i niwed, e.e. ceiswyr lloches a'r rhai sy'n ffoi rhag cam-drin domestig

Nodwedd warchodedig	Effeithiau posibl	Lliniaru posibl lle bo'r angen
		Defnydd o'r ardoll yn y dyfodol
Crefydd a chred	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Crefydd a Chred. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Bydd Awdurdod Refeniw Cymru (WRA) yn cynnig prosesau nad ydynt yn ddigidol i ddarparu ar gyfer y rhai y gall eu ffydd gyfyngu ar ymgysylltu digidol. Mae llety am ddim wedi'i eithrio rhag ardoll ac mae ardoll is ar arosiadau mewn llety â chyfradd is. Defnydd o'r ardoll yn y dyfodol
Rhyw	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl mewn perthynas â Rhyw. Nid oes unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC. Ni ragwelir y byddai effaith anghymesur neu wahaniaethol yng Ngwynedd o ganlyniad i'r ardoll ar ferched (neu ddynion) sy'n gweithio yn y sector twristiaeth.	Ni nodwyd unrhyw effeithiau posibl

Nodwedd warchodedig	Effeithiau posibl	Lliniaru posibl lle bo'r angen
Cyfeiriadedd rhywiol	Mae Llywodraeth Cymru yn dod i'r casgliad bod 'dim' effeithiau uniongyrchol posibl o ran Cyfeiriadedd Rhywiol. Ni ragwelir y byddai unrhyw nodweddion penodol i Wynedd a fyddai'n newid canfyddiadau EQIA LIC.	Ni nodwyd unrhyw effeithiau posibl
Iaith	Yn ol asesiad Llywodraeth Cymru, gallai effeithiau ar y Gymraeg ymddangos os yw'r ardoll yn lleihau cystadleurwydd a phroffidioldeb y sector twristiaeth, sy'n cyflogi siaradwyr Cymraeg, gan gynnwys yr ymwelwyr hynny rhag cynnal ymweliadau addysgol â chyrchfannau yng Nghymru. Fe allai'r ardoll gefnogi'r diwydiant twristiaeth a chyfleoedd cyflogaeth neu fentrau mewn rhanbarthau Cymraeg eu hiaith. Mae'n debygol y bydd effaith fach iawn/dim effaith fesuradwy oherwydd yr ardoll ar y defnydd o'r Gymraeg heblaw sylweddoli efallai y byddai llai o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg petai colled o ran y galw. Nid oes tystiolaeth yn dangos y byddai pobl yn gadael eu cymunedau oherwydd ardoll ymwelwyr.	Defnydd o'r ardoll yn y dyfodol i gefnogi'r Gymraeg a defnydd o'r Gymraeg yn ein cymunedau a busnesau

Nodwedd warchodedig	Effeithiau posibl	Lliniaru posibl lle bo'r angen
Anfantais Economaid- gymdeithasol	Yn ôl asesiad integredig Llywodraeth Cymru, fe allai trethi uwch atal teithwyr sydd ar gyllideb neu unigolion sydd ag incwm is rhag ymweld ag ardaloedd sy'n mabwysiadu ardoll, gan godi pryderon o bosibl am degwch a chynwysoldeb. Fodd bynnag, mae'r ardoll wedi'i chynllunio gyda dwy gyfradd a fydd yn cael eu cymhwyso fesul person y noson. Y gyfradd sylfaenol fydd £1.30 ar gyfer y rhan fwyaf o fathau o lety a bydd cyfradd is ar gyfer hosteli a safleoedd gwersylla o £0.75. Mae ychwanegu cyfradd is yn cydnabod bod cost y mathau hyn o lety yn is o gymharu ag eraill. Yn ogystal, ni fydd pobl ifanc dan 18 mlwydd oed wedi eu cynnwys yn y tâl a gyfrifir ar gyfer yr ardoll ymwelwyr mewn arosiadau cyfradd is. Golyga hyn na fydd raid iddynt dalu'r ardoll pan gaiff ei throsglwyddo gan ddarparwr gan na fyddant wedi eu cynnwys yng nghyfrifiadau'r ardoll (h.y. nid oes ardoll i'w throsglwyddo).	Gall Gweinidogion Cymru asesu a newid y cyfraddau a nodir yn y ddeddfwriaeth i liniaru effeithiau. Defnydd o'r Ardoll yn y dyfodol i gefnogi gwelliannau i'r ardal leol, trwy ddefnyddio'r refeniw i helpu i gynnal ac adfywio'r gwasanaethau a'r seilwaith lleol.

10. Asesiad Effaith Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae dyletswydd i weithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy, sef ceisio sicrhau fod anghenion y presennol yn cael ei ddiwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion.

Wrth weithredu yn unol â'r ddyletswydd gyffredinol yma mae angen i'r Cyngor ystyried pwysigrwydd effaith hirdymor, bod yn integredig, cynhwysol, cydweithio ac ataliol wrth ddatblygu a gweithredu'r cynnig gerbron.

Yn unol â gofynion y Ddeddf, mae Cyngor Gwynedd wedi mabwysiadu amcanion llesiant. Tynnir sylw penodol at yr amcanion canlynol y gallai'r Ardoll Ymwelwyr gefnogi pe byddai'n cael ei fabwysiadu:

GWYNEDD LEWYRCHUS - Cryfhau'r economi a chefnogi trigolion Gwynedd i ennill cyflogau teilwng

GWYNEDD GYMRAEG - Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posib i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.

GWYNEDD WERDD - Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

GWYNEDD EFFEITHLON - Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf gan eu trin yn deg a sicrhau fod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac effeithlon